

Wymagania edukacyjne z fizyki

Wymagania edukacyjne z fizyki w gimnazjum sporządzono w oparciu o :

1. Wewnętrzny system oceniania.
2. Nową podstawę programową.

Cele edukacyjne

1. Budzenie zainteresowań prawidłowościami świata przyrody.
2. Przeprowadzanie doświadczeń i wyciąganie wniosków z otrzymanych wyników.
3. Prezentowanie wyników własnych obserwacji, eksperymentów i przemyśleń.
4. Poznanie podstawowych praw opisujących przebieg zjawisk fizycznych w przyrodzie.
5. Wykorzystanie wiedzy fizycznej w praktyce życia codziennego.

Zadania szkoły

1. Zapoznanie uczniów z podstawowymi prawami przyrody.
2. Stworzenie możliwości przeprowadzania doświadczeń fizycznych.
3. Zapoznanie z metodami obserwowania, badania i opisywania zjawisk fizycznych i astronomicznych.
4. Ukazanie znaczenia odkryć w naukach przyrodniczych dla rozwoju cywilizacji i rozwiązywania problemów współczesnego świata.
5. Kształcenie umiejętności krytycznego korzystania ze źródeł informacji.

Treści

1. Wykonujemy pomiary
2. Niektóre właściwości fizyczne ciał
3. Cząsteczkowa budowa materii
4. Jak opisujemy ruch?
5. Siły w przyrodzie
6. Praca, moc, energia
7. Przemiany energii w zjawiskach cieplnych
8. Drgania i fale sprężyste
9. O elektryczności statycznej
10. Prąd elektryczny
11. Zjawiska magnetyczne i elektromagnetyczne
12. Optyka

Osiągnięcia

1. Umiejętność obserwowania i opisywania zjawisk fizycznych
2. Umiejętność posługiwania się metodami badawczymi typowymi dla fizyki
3. Umiejętność wykonywania pomiarów prostych i złożonych.
4. Opisywanie zjawisk fizycznych i rozwiązywanie problemów fizycznych z zastosowaniem modeli i technik matematycznych.

Nauczanie jest zgodne z programem nauczania fizyki w gimnazjum „Świat fizyki”

Cele oceniania

- Zapoznanie uczniów z ich osiągnięciami edukacyjnymi i postępami w nauce.
- Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju.
- Motywowanie ucznia do dalszej pracy.
- Dostarczanie rodzicom, opiekunom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia.

I WYMAGANIA EDUKACYJNE z fizyki obejmują ocenę wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania oraz postawy ucznia na lekcji.

II. Ocenie podlegają następujące umiejętności i wiadomości:

- Znajomość pojęć oraz praw i zasad fizycznych.
- Opisywanie, dokonywanie analizy i syntezy zjawisk fizycznych.
- Rozwiązywanie zadań problemowych (teoretycznych lub praktycznych) z wykorzystaniem znanych praw i zasad.
- Rozwiązywanie zadań rachunkowych, a w tym:
  - dokonanie analizy zadania,
  - tworzenie planu rozwiązania zadania,
  - znajomość wzorów,
  - znajomość wielkości fizycznych i ich jednostek,
  - przekształcanie wzorów,
  - wykonywanie obliczeń na liczbach i jednostkach,
  - analizę otrzymanego wyniku,
  - sformułowanie odpowiedzi.
    - Posługiwanie się językiem przedmiotu.
    - Planowanie i przeprowadzanie doświadczenia. Analizowanie wyników, przedstawianie wyników w tabelce lub na wykresie, wyciąganie wniosków, wskazywanie źródła błędów.
    - Odczytywanie oraz przedstawianie informacji za pomocą tabeli, wykresu, rysunku, schematu.
    - Wykorzystywanie wiadomości i umiejętności „fizycznych” w praktyce.
    - Systematyczne i staranne prowadzenie zeszytu przedmiotowego.

1. Wykaz umiejętności i wiadomości przedstawiany jest uczniom i rodzicom z początkiem każdego roku szkolnego – poprzez omówienie oraz opublikowanie na stronie internetowej.

2. Uczeń winien starać się o systematyczne uzyskiwanie co najmniej 3 ocen w semestrze.

3. Skala ocen zawiera stopnie od 1 do 6.

4. Ocenie podlegają następujące formy aktywności ucznia :

a) wypowiedzi ustne - co najmniej jeden stopień z odpowiedzi ustnej w roku szkolnym,

b) wypowiedzi pisemne:

1) „kartkówki” - sprawdziany polegające na sprawdzeniu opanowania umiejętności i wiadomości z 1-3 lekcji poprzednich,

2) prace klasowe,

c) aktywność na lekcji, czyli zaangażowanie w tok lekcji, udział w dyskusji, wypowiedzi w trakcie rozwiązywania problemów,

d) prace domowe :

1) krótkoterminowe – z lekcji na lekcję,

3) długoterminowe :

* wykonanie: referatu, opracowania, projektu, pomocy dydaktycznej,

e) praca w grupie – wykonywanie zadań zespołowych na lekcji.

5. Kryteria oceny umiejętności i wiadomości są następujące :

Nie każda odpowiedź ucznia musi być oceniana.

a) wypowiedź ustna :

bezbłędna, samodzielna, wykraczająca poza program - ocena celująca ,

bezbłędna, samodzielna, wyczerpująca - ocena bardzo dobra,

bezbłędna, samodzielna, niepełna - ocena dobra,

z błędami, samodzielna, niepełna - ocena dostateczna,

z błędami, z pomocą nauczyciela, niepełna - ocena dopuszczająca,
nie udzielenie odpowiedzi mimo pomocy nauczyciela,
bądź stwierdzenie niesamodzielności odpowiedzi – ocena niedostateczna.

Poza tym :

stwierdzenie niesamodzielności pracy - ocena niedostateczna,
nieobecność - uczeń zalicza pracę klasową w trybie określonym przez nauczyciela,

b) prace domowe wg kryteriów określonych w punkcie a),

6. Praca klasowa obejmująca materiał z danego działu jest zapowiadana, co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem.

7. Sprawdziany (kartkówki) obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji nie są zapowiadane

8. Uczeń nieobecny na pracy klasowej jest zobowiązany napisać ją w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

9. Warunki poprawy ocen:

a) uczeń ma prawo poprawić każdy sprawdzian napisany na ocenę niesatysfakcjonującą go, poprawa jest dobrowolna,

b) uczeń ma obowiązek poprawić sprawdzian napisany na ocenę niedostateczną

c) poprawa odbywa się w trybie określonym przez nauczyciela, nie później niż w ciągu 14 dni od terminu podania informacji o uzyskanych ocenach. Uczeń poprawia pracę tylko raz i brana jest pod uwagę ocena z pracy poprawionej.

d) przy poprawianiu prac klasowych i pisaniu w drugim terminie kryteria ocen nie zmieniają się

e) krótkie sprawdziany nie podlegają poprawie.

10. Uzyskane stopnie w poszczególnych formach aktywności ucznia stanowią podstawę stopnia semestralnego. Stopnie mają różne wagi. Ocena semestralna nie jest średnią ocen cząstkowych.

Przy ustalaniu oceny semestralnej i końcowej nauczyciel bierze pod uwagę stopnie ucznia z poszczególnych form działalności ucznia w następującej kolejności :

1. Prace klasowe - (największy wpływ na kształt oceny semestralnej i końcowej). - 40%

2. - sprawdziany („kartkówki”) - 30%

3. - odpowiedź ustna, - 10%

4. - prace domowe. – 5%

5. - aktywność na lekcji. – 5%

6. - prace dodatkowe - 10%

Następujące wartości ocen uzyskane z wyliczenia przedstawionego w punkcie 10 odpowiadają ocenom:

o $5,5 \leq \text{ocena} \leq 6,0$ - celujący

o $4,5 \leq \text{ocena} < 5,5$ - bardzo dobry

o $3,5 \leq \text{ocena} < 4,5$ - dobry

o $2,5 \leq \text{ocena} < 3,5$ - dostateczny

o $1,5 \leq \text{ocena} < 2,5$ – dopuszczający

o $0,0 \leq \text{ocena} < 1,5$ - niedostateczny

11. Po każdym roku szkolnym następuje ewaluacja przedmiotowego systemu nauczania fizyki.

12. Wymagania ogólne na poszczególne oceny :

I. Wymagania konieczne - ocena dopuszczająca

a) treści najłatwiejsze najczęściej spotykane, niezbędne do uczenia się

podstawowych umiejętności i możliwie praktyczne,

b) na tym poziomie należy zwrócić uwagę na :

- znajomość niektórych (przydatnych przedmiotowo i międzyprzedmiotowo) wielkości fizycznych, pojęć, zależności i praw fizycznych,
- wskazywanie i rozróżnianie podstawowych zjawisk i procesów fizycznych,
- rozróżnianie wielkości fizycznych i nazywanie jednostek tych wielkości.

II. Wymagania podstawowe - ocena dostateczna

a) treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, najbardziej niezbędne na danym i wyższym etapie kształcenia,

b) na tym poziomie kształcenia należy zwrócić uwagę na :

- znajomość praw, zasad, wielkości fizycznych oraz podstawowych zależności,
- wykonywanie prostych obliczeń,
- sporządzanie i korzystanie z wykresów ilustrujących zależności między wielkościami fizycznymi,
- rozumienie sensu fizycznego omawianych wielkości fizycznych,
- poprawne wyrażanie swoich myśli w prostych przykładach.

III. Wymagania rozszerzające - ocena dobra

a) treści przystępne (średnio trudne), bardziej złożone i mniej typowe, w pewnym stopniu hipotetyczne, pośrednio użyteczne w pozaszkolnej działalności ucznia,

b) obejmują one :

- sprawne posługiwanie się pojęciami wielkości fizycznych i ich jednostkami,
- interpretację przebiegu zjawiska w oparciu o poznane prawa i zasady fizyczne,
- przeprowadzanie kilkietapowych rozumowań,
- wykonywanie bardziej skomplikowanych obliczeń, przekształcanie jednostek.

IV. Wymagania dopełniające - ocena bardzo dobra

a) treści trudne do opanowania, złożone i nietypowe, występujące w wielu równoległych ujęciach, nie wykazujące bezpośredniej użyteczności w pozaszkolnej działalności ucznia,

b) obejmują one :

- przeprowadzanie skomplikowanych kilkietapowych rozumowań, również z wykorzystaniem wiedzy z innych działów,
- wykonywanie obliczeń, polegających na przekształcaniu wzorów i jednostek,
- formułowanie samodzielnych wypowiedzi używając języka fizyki,
- wykonanie lub opisanie doświadczenia ilustrującego poznane prawa i zasady.

V. Wymagania wykraczające - ocena celująca

Obejmują wszystkie wymagania na stopień bardzo dobry i ponadto:

uczeń ma osiągnięcia :

- wykraczające ponad program, wiedzę i umiejętności oryginalne, twórcze, łączy wiedzę z różnych działów fizyki, wykonuje dodatkowe zadania,
- w konkursach i olimpiadach fizycznych szczebla ponad szkolnego.

13. Wymagania ogólne na poszczególne stopnie szkolne

1. Plan wynikowy nauczania fizyki w kl. I-III gimnazjum.

2. Ocenę osiągnięć ucznia.

a) Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- posiada wiadomości i umiejętności wykraczające poza program nauczania,
- samodzielnie wykorzystuje wiadomości w sytuacjach nietypowych i problemowych (np. rozwiązując dodatkowe zadania o podwyższonym stopniu trudności, wyprowadzając wzory, analizując wykresy),
- formułuje problemy i dokonuje analizy lub syntezy nowych zjawisk i procesów fizycznych,
- wzorowo posługuje się językiem przedmiotu,
- udziela oryginalnych odpowiedzi na problemowe pytania,
- swobodnie operuje wiedzą pochodzącą z różnych źródeł,
- osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych,
- sprostał wymaganiom na niższe oceny.

b) Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- w pełnym zakresie opanował wiadomości i umiejętności programowe,
- zdobytą wiedzę stosuje w nowych sytuacjach, swobodnie operuje wiedzą podręcznikową,
- stosuje zdobyte wiadomości do wytłumaczenia zjawisk fizycznych i wykorzystuje je w praktyce,
- wyprowadza związki między wielkościami i jednostkami fizycznymi,
- interpretuje wykresy,
- uogólnia i wyciąga wnioski,
- podaje nie szablonowe przykłady zjawisk w przyrodzie,
- rozwiązuje nietypowe zadania,
- operuje kilkoma wzorami,
- interpretuje wyniki np. na wykresie,
- potrafi zaplanować i przeprowadzić doświadczenie fizyczne, przeanalizować wyniki, wyciągnąć wnioski, wskazać źródła błędów,
- poprawnie posługuje się językiem przedmiotu,
- udziela pełnych odpowiedzi na zadawane pytania problemowe,
- sprostał wymaganiom na niższe oceny.

c) Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania (mogą wystąpić nieznaczne braki),
- rozumie prawa fizyczne i operuje pojęciami,
- rozumie związki między wielkościami fizycznymi i ich jednostkami oraz próbuje je przekształcać,
- sporządza wykresy,
- podejmuje próby wyprowadzania wzorów,
- rozumie i opisuje zjawiska fizyczne,
- przekształca proste wzory i jednostki fizyczne,
- rozwiązuje typowe zadania rachunkowe i problemowe, wykonuje konkretne obliczenia, również na podstawie wykresu (przy ewentualnej niewielkiej pomocy nauczyciela),
- potrafi sporządzić wykres,
- potrafi wykonać zaplanowane doświadczenie,

- sprostą wymaganiom na niższe oceny.

d) Ocena dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania (występują tu jednak braki),
- stosuje wiadomości do rozwiązywania zadań i problemów z pomocą nauczyciela,
- zna prawa i wielkości fizyczne,
- podaje zależności występujące między podstawowymi wielkościami fizycznymi,
- opisuje proste zjawiska fizyczne,
- ilustruje zagadnienia na rysunku, umieszcza wyniki w tabelce,
- podaje podstawowe wzory,
- podstawia dane do wzoru i wykonuje obliczenia,
- stosuje prawidłowe jednostki,
- udziela poprawnej odpowiedzi do zadania,
- podaje definicje wielkości fizycznych związanych z zadaniem,
- potrafi wykonać proste doświadczenie fizyczne z pomocą nauczyciela,
- językiem przedmiotu posługuje się z usterkami,
- sprostą wymaganiom na niższą ocenę.

e) Ocena dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych programem, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia,
- zna podstawowe prawa, wielkości fizyczne i jednostki,
- podaje przykłady zjawisk fizycznych z życia,
- rozwiązuje bardzo proste zadania i problemy przy wydatnej pomocy nauczyciela,
- potrafi wyszukać w zadaniu wielkości dane i szukane i zapisać je za pomocą symboli,
- potrafi z pomocą nauczyciela wykonać proste doświadczenie fizyczne,
- językiem przedmiotu posługuje się nieporadnie,
- prowadzi systematycznie i starannie zeszyt przedmiotowy.

f) Ocena niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował tych wiadomości i umiejętności, które są niezbędne do dalszego kształcenia,
- nie zna podstawowych praw, pojęć i wielkości fizycznych,
- nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela.

14. Dostosowanie Wymagań Edukacyjnych z fizyki do możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

1. Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.

2. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się.

3. W stosunku do wszystkich uczniów posiadających dysfunkcję zastosowane zostaną zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i doceniania małych sukcesów.

Uczeń ze sprawnością intelektualną niższą od przeciętnej

W przypadku tych dzieci konieczne jest dostosowanie zarówno w zakresie formy, jak i treści wymagań.

Obniżenie wymagań, które obejmują jednak wiadomości i umiejętności określone podstawą programową.

Zastosowanie metod ułatwiających opanowanie materiału. Wymagania co do formy mogą obejmować między innymi:

- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności,
- pozostawiania więcej czasu na jego utrwalenie
- podawanie poleceń w prostszej formie,
- unikanie trudnych, czy bardzo abstrakcyjnych pojęć,
- częste odwoływanie się do konkretnego przykładu,
- unikanie pytań problemowych, przekrojowych,
- wolniejsze tempo pracy,
- odrębne instruowanie dzieci
- zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie wykonać samodzielnie.

15. Uwagi końcowe

1. Oceny uzyskane przez ucznia są uzasadniane i jawne
2. Oceny są wpisywane do dzienniczka ucznia lub zeszytu przedmiotowego
3. Oceny powinny być podpisane przez rodziców
4. Przy wystawianiu oceny semestralnej brana jest pod uwagę samoocena ucznia
5. O ocenie semestralnej uczeń jest informowany 1 miesiąc przed klasyfikacją a o ocenie niedostatecznej 1 miesiąc przed klasyfikacją. Informację pisemną o ocenie niedostatecznej otrzymują rodzice 1 miesiąc przed klasyfikacją.

Opracowanie: Małgorzata Tabor